

บทที่ 5

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีต้นนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง จะแบ่งการนำเสนอเป็น 5 ส่วน ด้วยกันคือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจทั่วไป ผลกระทบ และพฤติกรรมของประชาชนจากปัญหาหมอกควัน
- ส่วนที่ 3 ทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่ต้นนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง
- ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง
- ส่วนที่ 5 ความต้องการของประชาชนที่มีต่อรัฐใจการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต้นนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ได้ทำการศึกษาเรื่องต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพ และเขตพื้นที่อยู่อาศัย ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

1) เพศ จากการศึกษาพบว่า ประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางทั้งหมดมีจำนวน 467 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.87 เป็นเพศหญิง 239 คน หรือร้อยละ 39.87 และเพศชาย 228 คน คิดเป็นร้อยละ 38 ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการลดปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางทั้งหมดมีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 22.13 เป็นเพศหญิง 80 คนหรือร้อยละ 13.33 และเพศชาย 53 คนหรือร้อยละ 8.8 ดังแสดงในตารางที่ 5.1

จากผลสำรวจข้างต้นแสดงให้เห็นว่าไม่ค่อยมีความต่างมากนักระหว่างเพศชายกับเพศหญิงในความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันทั้งการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แสดงว่าเพศไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 5.1 แสดงเพศของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
หญิง	319	53.2	239	39.87	80	13.33
ชาย	281	46.8	228	38	53	8.8
รวม	600	100	467	77.87	133	22.13

ที่มา: จากการสำรวจ

2) อายุ จากการศึกษาพบว่าประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปีมีจำนวน 44 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7.3 ช่วงอายุ 20 – 30 ปี 109 คนหรือร้อยละ 18.2 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี 96 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 16 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี 102 คนหรือร้อยละ 17 ช่วงอายุ 51 – 60 ปี 107 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 17.8 ช่วงอายุ 61 – 70 ปี 6 คนหรือร้อยละ 1 และช่วงอายุมากกว่า 70 ปีขึ้นไป 3 คนหรือร้อยละ 0.5

ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปีมีจำนวน 8 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.3 ช่วงอายุ 20 – 30 ปี 39 คนหรือร้อยละ 6.5 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี 34 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5.7 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี 31 คนหรือร้อยละ 5.2 ช่วงอายุ 51 – 60 ปี 14 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.3 ช่วงอายุ 61 – 70 ปี 3 คนหรือร้อยละ 0.5 และช่วงอายุมากกว่า 70 ปีขึ้นไป 4 คนหรือร้อยละ 0.7 ดังแสดงในตารางที่ 5.2 จากผลสำรวจข้างต้นแสดงให้เห็นว่าไม่ค่อยมีความต่างมากนักระหว่างแต่ละช่วงอายุในความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการลดปัญหาหมอกควันทั้งการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แสดงว่าอายุไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 5.2 แสดงอายุของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	52	8.7	44	7.3	8	1.3
อายุ 20 – 30 ปี	148	24.7	109	18.2	39	6.5
อายุ 31 – 40 ปี	130	21.7	96	16	34	5.7
อายุ 41 – 50 ปี	133	22.1	102	17	31	5.2
อายุ 51 – 60 ปี	121	20.1	107	17.8	14	2.3
อายุ 61 – 70 ปี	9	1.5	6	1	3	0.5
มากกว่า 70 ปีขึ้นไป	7	1.2	3	0.5	4	0.7
รวม	600	100	467	77.8	133	22.2

ที่มา: จากการสำรวจ

3) สถานภาพ จากการศึกษาพบว่าประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางที่มีสถานภาพโสดมีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 สถานภาพสมรส 259 คน คิดเป็นร้อยละ 43.17 สถานภาพหย่ามีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 2.67 สถานภาพหม้ายมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 2.83

ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง สถานภาพโสดมีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 6.33 สถานภาพสมรส 86 คน คิดเป็นร้อยละ 14.33 สถานภาพหย่ามีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 สถานภาพหม้ายมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ดังแสดงในตารางที่ 5.3 โดยผู้ที่เห็นด้วยส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานภาพสมรสอาจเนื่องจากเป็นผู้ที่มีครอบครัวต้องดูแล จึงมีการวิตกกังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่า

ตารางที่ 5.3 แสดงสถานภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการ
ปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	213	35.5	175	29.17	38	6.33
สมรส	345	57.5	259	43.17	86	14.33
หย่า	19	3.2	16	2.67	3	0.50
หม้าย	23	3.8	17	2.83	6	1
รวม	600	100	467	77.84	133	22.16

ที่มา: จากการสำรวจ

4) **ระดับการศึกษา** จากการศึกษพบว่าประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางมีการศึกษาที่ระดับปริญญาตรี 157 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26.2 รองลงมาคือ อนุปริญญา หรือปวส. 97 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 16.2 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. 83 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 13.8 ประถมศึกษา 62 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 10.3 มัธยมศึกษาตอนต้น 59 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 9.8 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 9 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.5 อาจเนื่องมาจากประชากรที่มีการศึกษาสูงกว่าสามารถทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากกว่าและมีช่องทางการรับข่าวสารมากกว่า

ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางมีการศึกษาประถมศึกษา 46 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7.7 ระดับปริญญาตรี 30 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5 อนุปริญญา หรือปวส. 21 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 3.5 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. 19 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น 17 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.8 ดังแสดงในตารางที่ 5.4 อาจเนื่องมาจากการทำความเข้าใจรายละเอียดของนโยบายไม่ดีพอ หรือนโยบายอาจจะไปขัดกับพฤติกรรมบางอย่างที่กระทำอยู่ หรือรู้สึกยังไม่พอใจในผลของการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 5.4 แสดงระดับการศึกษาของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	108	18	62	10.3	46	7.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	76	12.6	59	9.8	17	2.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	102	16.9	83	13.8	19	3.2
อนุปริญญา / ปวส.	118	19.5	97	16.2	21	3.5
ปริญญาตรี	187	31.5	157	26.2	30	5
สูงกว่าปริญญาตรี	9	1.5	9	1.5	0	0
รวม	600	100	467	77.8	133	22.2

ที่มา: จากการสำรวจ

5) อาชีพ จากการศึกษาพบว่าประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางมีอาชีพลูกจ้าง พนักงานบริษัทเอกชน ค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 169 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาคือรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ 138 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 23 นักเรียนนักศึกษา 76 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 12.7 เกษตรกร 56 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 9.3 และรับจ้างทั่วไป 28 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 4.7 อาจเป็นเพราะเป็นกลุ่มอาชีพที่ได้สัมผัสกับปัญหาหมอกควันมากกว่ากลุ่มอื่น และเป็นกลุ่มที่ชอบติดตามข่าวสารมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ด้วย

ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางมีอาชีพลูกจ้าง พนักงานบริษัทเอกชน ค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัวจำนวน 78 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 12.9 รับจ้างทั่วไป 21 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 3.5 นักเรียนนักศึกษา 15 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 เกษตรกร 13 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.2 และรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 6 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 1 ดังแสดงในตารางที่ 5.5 ซึ่งอาจจะมาจากการที่ประชาชนไม่พอใจผลของการปฏิบัติงานจากนโยบายที่เกิดขึ้นดังกล่าว

ตารางที่ 5.5 แสดงอาชีพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการ
ปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	144	24	138	23	6	1
ลูกจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน / ค้าขาย/ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	247	41.2	169	28.2	78	12.9
นักเรียน / นักศึกษา	91	15.2	76	12.7	15	2.5
รับจ้างทั่วไป	49	8.2	28	4.7	21	3.5
เกษตรกร	69	11.4	56	9.3	13	2.2
รวม	600	100	467	77.9	133	22.1

ที่มา: จากการสำรวจ

6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากการศึกษาพบว่าประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการ
ปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท 152 คนหรือคิดเป็น
ร้อยละ 25.3 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 5,001- 10,000 บาท 134 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 22.3 รายได้
ระหว่าง 10,001-30,000 บาท 71 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 11.8 รายได้ 30,001 บาทขึ้นไป 68 คนหรือ
คิดเป็นร้อยละ 11.3 และรายได้ระหว่าง 30001 – 5000 บาท 42 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7

ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางมีรายได้
เฉลี่ยต่อเดือน 5,001- 10,000 บาท 63 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 10.5 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 3,000
บาท 43 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7.2 รายได้ระหว่าง 30001 – 5000 บาท 20 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 3.3
รายได้ 10,001-30,000 บาท 5 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 0.8 และ 30,001 บาทขึ้นไป 2 คนหรือคิดเป็น
ร้อยละ 0.3 ดังแสดงในตารางที่ 5.6 จากผลสำรวจแสดงให้เห็นว่าไม่ค่อยมีความต่างมากนักระหว่าง
แต่ละช่วงรายได้ในการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับนโยบายการลดปัญหาหมอกควัน แสดงว่า
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอก
ควันของจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 5.6 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000 บาท	195	32.5	152	25.3	43	7.2
30001 – 5000 บาท	62	10.3	42	7	20	3.3
5,001- 10,000 บาท	197	32.8	134	22.3	63	10.5
10,001-30,000 บาท	76	12.7	71	11.8	5	0.8
30,001 บาทขึ้นไป	70	11.7	68	11.3	2	0.3
รวม	600	100	467	77.7	133	22.3

ที่มา: จากการสำรวจ

7) เขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย จากการศึกษาพบว่าประชากรที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมีจำนวน 291 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือเขตพื้นที่อำเภอเกาะคาจำนวน 69 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 11.5 เขตพื้นที่อำเภอแม่เมาะ 58 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 9.83 เขตพื้นที่อำเภอห้างฉัตร 48 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 8

ประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมีจำนวน 71 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 11.83 รองลงมาคือเขตพื้นที่อำเภอห้างฉัตรจำนวน 32 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5.33 เขตพื้นที่อำเภอเกาะคา 28 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 4.68 เขตพื้นที่อำเภอห้างฉัตร 2 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 0.33 ดังแสดงในตารางที่ 5.7 จะเห็นได้ว่าประชากรในพื้นที่เขตอำเภอแม่เมาะเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันมากที่สุดคือมีจำนวนผู้ไม่เห็นด้วยเพียง 2 คนจากทั้งหมดเท่านั้น

ตารางที่ 5.7 แสดงเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

เขตพื้นที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (คน)	เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
			จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อำเภอเมือง	362	60.33	291	48.5	71	11.83
อำเภอเกาะคา	97	16.17	69	11.5	28	4.68
อำเภอห้างฉัตร	80	13.33	48	8	32	5.33
อำเภอแม่เมาะ	61	10.17	59	9.83	2	0.33
รวม	600	100	467	77.83	133	22.17

ที่มา: จากการสำรวจ

5.2 ความรู้ความเข้าใจทั่วไป ผลกระทบ และพฤติกรรมของประชาชนจากปัญหาหมอกควัน

การศึกษาความรู้ความเข้าใจทั่วไปและผลกระทบจากปัญหาหมอกควันของประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีตอนนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ได้ทำการศึกษาถึงหัวข้อต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทั่วไปและสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน ผลกระทบของหมอกควันที่มีต่อสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเผาขยะและวัชพืชของประชาชน ผลการศึกษามีดังนี้คือ

1) ความรู้ความเข้าใจทั่วไปและสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน

มีประชากรที่ทราบข่าวเกี่ยวกับปัญหาหมอกควันในภาคเหนือตอนบนจำนวน 579 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.5

รูปแบบการรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาหมอกควันพบว่าประชาชนทราบข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ กระจาย วิทยุ วิทยุชุมชน และโทรทัศน์ เป็นต้นมากที่สุดคือ 391 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.5 รองลงมาคือประสบด้วยตนเองและคำบอกเล่าของผู้อื่น 343 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.17 และทราบจากหน่วยงานราชการ 58 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.67

ช่วงเวลาที่ประชาชนประสบปัญหาหมอกควันมากที่สุดคือช่วงเดือนธันวาคม – เมษายน ซึ่งมีจำนวน 482 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.33 รองลงมาคือช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายนจำนวน

57 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.5 และช่วงเดือนพฤษภาคม – กันยายนจำนวน 43 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.17

ประชาชนที่ทราบสาเหตุของการเกิดปัญหาหมอกควันมีจำนวน 530 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88.33

ไฟป่าเป็นสิ่งที่ประชาชนคิดว่าเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาหมอกควันมากที่สุด คือ 379 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.17 รองลงมาคือการเผาเพื่อเตรียมแปลงเกษตร 344 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.33 ควันจากโรงงานอุตสาหกรรม 106 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.67 และการเผาขยะมูลฝอย 221 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.83

ประชาชนคิดว่าปัญหาหมอกควันเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขจำนวน 580 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67 ส่วนเหตุผลที่ประชาชนคิดว่าปัญหาหมอกควันเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขมากเป็นอันดับหนึ่งคือเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ 495 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมาคือเป็นปัญหาที่ทำให้ เกิดความยุ่งยากในชีวิตประจำวันและบุคคลรอบข้างได้รับความเดือดร้อน 133 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.17 เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออาชีพ 56 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.33 และเป็นปัญหาที่ทำให้เกิดการเพิ่มภาระค่าใช้จ่าย 43 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.17 ดังแสดงในตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 แสดงความรู้ความเข้าใจทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน

ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ทราบข่าวเกี่ยวกับหมอกควันในภาคเหนือตอนบน	579	96.5
รูปแบบการรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน		
- ประสบด้วยตนเองและคำบอกเล่าของผู้อื่น	343	57.17
- สื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น	391	65.17
- หน่วยงานราชการ	58	9.67
ช่วงเวลาที่ประสบปัญหาหมอกควัน		
- ธันวาคม – เมษายน	482	80.33
- พฤษภาคม – กันยายน	43	7.17
- ตุลาคม – พฤศจิกายน	57	9.5

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ทราบสาเหตุการเกิดปัญหาหมอกควัน	530	88.33
คิดว่าปัญหาหมอกควันเกิดจากสาเหตุ		
- การเผาเพื่อเตรียมแปลงเกษตร	344	57.33
- การเผาขยะมูลฝอย	221	6.83
- ไฟป่า	379	63.17
- ควันจากโรงงานอุตสาหกรรม	106	17.67
คิดว่าปัญหาหมอกควันเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไข	580	96.67
เหตุผลที่คิดว่าปัญหาหมอกควันเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไข		
- ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ	495	82.5
- ส่งผลกระทบต่ออาชีพ	56	9.33
- เกิดความยุ่งยากในชีวิตประจำวันและบุคคลรอบข้างได้รับความเดือดร้อน	133	22.17
- เพิ่มภาระค่าใช้จ่าย	43	7.17

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ผู้ตอบคำถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ตัวเลือกใน 1 ข้อ

2) ผลกระทบของหมอกควันที่มีต่อสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่

ประชาชนที่มีความเครียดอันเนื่องมาจากปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นในจังหวัดลำปางมีจำนวน 437 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 72.83 ประชาชนที่คิดว่าได้รับผลกระทบจากหมอกควันที่มีต่อสุขภาพอยู่ในระดับมากมีจำนวน 173 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 28.83 ได้รับผลกระทบจากหมอกควันที่มีต่อสุขภาพอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 266 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 44.33 ได้รับผลกระทบจากหมอกควันที่มีต่อสุขภาพอยู่ในระดับน้อยมีจำนวน 153 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 25.5

อาการเจ็บป่วยของประชาชนที่พบมากที่สุดในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควันคือ อาการคัดจมูก แสบจมูก มีน้ำมูก มีประชาชนเกิดอาการเหล่านี้จำนวน 394 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 65.67 รองลงมาคืออาการหายใจลำบากจำนวน 260 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 43.33 อาการเสียงแหบ แสบคอ ไอแห้ง ไอมีเสมหะจำนวน 230 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 38.33 อาการ แสบ หรือ คัน คั้น ตาม

ร่างกายจำนวน 96 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 16 และอาการแสบตาจำนวน 61 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 10.17

วิธีป้องกันอาการเจ็บป่วยในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควันที่พบว่าประชาชนเลือกใช้เป็นอันดับแรกในการป้องกันตนเองจากอาการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากปัญหาหมอกควันคือ การสวมหน้ากากอนามัย ใช้ผ้าหรือผ้าชุบน้ำปิดจมูก ซึ่งมีประชาชนใช้วิธีนี้ 477 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 79.5 วิธีรองลงมาคือการหลีกเลี่ยงการออกนอกบ้านถ้าไม่จำเป็น หลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่ในบริเวณที่มีหมอกควันหนาแน่น การปิดประตู หน้าต่าง อย่างมิดชิดจำนวน 287 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 47.83 และวิธีสุดท้ายคือการสวมแว่นกันแดด โดยมีประชาชนใช้วิธีนี้ 52 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 8.67

จากผลกระทบจากปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้น ทำให้มีประชาชนป่วยเป็นโรคที่มีสาเหตุมาจากหมอกควันและได้เข้าทำการรักษาพยาบาลจำนวน 224 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 37.33 โดยประชาชนส่วนใหญ่เลือกที่จะทำการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลเอกชน และหน่วยพยาบาลในที่ทำงาน 402 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 67 และมีผู้ชื้อยาทานเองอยู่ 167 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 27.83 พบว่ามีประชาชนที่มีสิทธิพิเศษเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลอยู่ 479 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 79.83 ดังแสดงในตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 แสดงผลกระทบของหมอกควันที่มีต่อสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่

ปัญหาหมอกควันและผลกระทบต่อสุขภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เกิดความเครียดจากปัญหาหมอกควัน	437	72.83
คิดว่าผลกระทบจากหมอกควันที่มีต่อสุขภาพอยู่ในระดับ		
- มาก	173	28.83
- ปานกลาง	266	44.33
- น้อย	153	25.5
อาการเจ็บป่วยในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควัน		
- คัดจมูก แสบจมูก มีน้ำมูก	394	65.67
- เสียงแหบ แสบคอ ไอแห้ง ไอมีเสมหะ	230	38.33
- แสบหรือคัน คันตามร่างกาย	96	16
- หายใจลำบาก	260	43.33
- แสบตา	61	10.17

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ปัญหาหมอกควันและผลกระทบต่อสุขภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
วิธีป้องกันอาการเจ็บป่วยในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควัน		
- สวมหน้ากากอนามัย ใช้ผ้าหรือผ้าชุบน้ำปิดจมูก	477	79.5
- หลีกเลี่ยงการออกนอกบ้านถ้าไม่จำเป็น หลีกเลี่ยงบริเวณที่มีหมอกควันหนาแน่น ปิดประตู หน้าต่าง อย่างมิดชิด	287	47.83
สวมแว่นกันแดด	52	8.67
ผลกระทบจากปัญหาหมอกควันทำให้ต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล	224	37.33
การรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วยจากหมอกควัน		
- ซักยาตนเอง	167	27.83
- โรงพยาบาลของรัฐ เอกชน และหน่วยพยาบาลในที่ทำงาน	402	67
มีสิทธิพิเศษเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล	479	79.83

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ผู้ตอบคำถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ตัวเลือกใน 1 ข้อ

3) พฤติกรรมเกี่ยวกับการเผาขยะและวัชพืชของประชาชนในเขตพื้นที่

จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเผาของประชาชนในเขตพื้นที่พบว่า สามารถแบ่งลักษณะการเผาออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน โดยเรียงลำดับจากพฤติกรรมกรรมการเผาที่ประชาชนกระทำจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การเผาวัชพืช 217 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 36.17 การเผาขยะมูลฝอย 196 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 32.67 การเผาแปลงเกษตรเพื่อทำการเพาะปลูกใหม่ 116 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 19.33 และพฤติกรรมกรรมการเผาที่มีน้อยที่สุดคือ การเผาป่าเพื่อหาของป่า ซึ่งมีจำนวน 15 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.5

เมื่อแบ่งช่วงเวลาที่ประชาชนได้ทำการเผาประเภทต่างๆออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะทำการเผาในช่วงที่ไม่มีลมหรือคือในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควัน ในวันนี้มีจำนวนทั้งหมด 276 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 46 แต่ก็ยังคงมีประชาชนที่ทำการเผาในช่วงที่มีการประกาศห้ามเผาจากทางราชการหรือคือในช่วงที่มีปัญหาหมอกควันอยู่ 21 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 3.5 และมีประชาชนที่ยังคงทำพฤติกรรมตามปกติคือเผาทั้งในสองช่วงที่กล่าวมา 117 คนหรือคิดเป็น 19.5

เมื่อสอบถามถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจที่จะทำการเผาพบว่าอันดับแรกคือการไม่ทราบวิธีอื่นในการกำจัดขยะคิดเป็นร้อยละ 39.67 หรือจำนวน 238 คน รองลงมาคือไม่มี

ทางเลือกอื่นในการกำจัดขยะ เนื่องจากขยะบางประเภทเป็นขยะที่ทางเทศบาลไม่รับเก็บมีจำนวน 140 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 23.33 เป็นส่วนหนึ่งของอาชีพ เช่น เกษตรกร พนักงานกำจัดขยะ เป็นต้น จำนวน 70 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 11.67 เป็นวิธีการกำจัดขยะที่มีความสะดวกและง่าย 40 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 6.67 และเป็นวิธีที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย 30 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5

มีประชาชนที่ได้รับโทษเกี่ยวกับการฝ่าฝืนประกาศห้ามการเผาทุกชนิดในช่วงที่มีหมอกควันหนาแน่นจำนวน 52 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 8.67 และประชาชน 467 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 77.83 ตัดสินใจหยุดพฤติกรรมเผาในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควัน ดังแสดงในตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการเผาขยะและวัชพืชของประชาชนในเขตพื้นที่

พฤติกรรมเกี่ยวกับการเผาขยะและวัชพืช	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มีพฤติกรรมเผาวัชพืช	217	36.17
มีพฤติกรรมเผาแปลงเกษตรเพื่อทำการเพาะปลูกใหม่	116	19.33
มีพฤติกรรมเผาขยะมูลฝอย	196	32.67
มีพฤติกรรมเผาป่าเพื่อหาของป่า	15	2.5
ช่วงที่มีพฤติกรรมเผาประเภทต่างๆ		
- ช่วงที่ไม่มีห้ามเผา	276	46
- ช่วงที่มีการห้ามเผา (ช่วงที่มีปัญหาหมอกควัน)	21	3.5
- ทั้งสองช่วงที่กล่าวมา	117	19.5
สาเหตุของพฤติกรรมเผาประเภทต่างๆ		
- ไม่ทราบวิธีอื่นในการกำจัดขยะ	238	39.67
- เป็นส่วนหนึ่งของอาชีพ	70	11.67
- ไม่มีทางเลือกอื่น (ไม่สามารถใช้วิธีอื่นได้)	140	23.33
- เป็นวิธีที่มีความสะดวก ง่าย	40	6.67
- เป็นวิธีที่เสียค่าใช้จ่ายน้อย	30	5
การรับโทษเกี่ยวกับการเผาในช่วงที่มีการห้ามเผา	52	8.67
การหยุดพฤติกรรมเผาในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควัน	467	77.83

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ผู้ตอบคำถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ตัวเลือกใน 1 ข้อ

5.3 ทศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่ตอนนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

จากการสอบถามทัศนคติของประชาชนที่มีต่อนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันในด้านต่างๆ พบว่า ประชาชนที่ทราบว่ามีการใช้นโยบายในการแก้ปัญหาหมอกควัน 400 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 66.67 ซึ่งเกิดครั้งหนึ่งไปไม่มากนัก แสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมายังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมประชาชนเขตพื้นที่มากพอ

เมื่อจัดกลุ่มนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางออกเป็น 6 กลุ่มใหญ่ๆ ด้วยกัน และได้สอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การดำเนินงานของนโยบายกลุ่มต่างๆของประชาชนเขตพื้นที่พบว่า นโยบายที่มีประชาชนรับทราบมากที่สุดคือ นโยบายการประกาศห้ามเผาวัชพืช ขยะมูลฝอยทุกชนิด 363 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 60.5 เนื่องจากเป็นนโยบายที่แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนมากที่สุด กล่าวคือ มีการติดป้ายประกาศตามสถานที่ต่างๆ เช่น ริมถนน สถานที่ราชการ เขตป่าสงวน เป็นต้น

นโยบายการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจเพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า และนโยบายการให้มีอาสาสมัครรณรงค์และให้ความช่วยเหลือประชาชนในการแก้ปัญหาหมอกควันและไฟป่าซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ 124 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 20.67

นโยบายการจัดหน่วยประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น หน่วยประชาสัมพันธ์-เคลื่อนที่ สถานีวิทยุและวิทยุชุมชน การทำประกาศ การแจ้งเตือน 168 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 28 ซึ่งสามารถแจกแจงรายละเอียดได้ดังนี้

1) รูปแบบการรับข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไขปัญหาหมอกควันนั้นพบว่า ประชาชนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้นโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ประกาศ เป็นต้น มากที่สุด โดยมีจำนวนผู้ที่ได้รับข่าวสารโดยวิธีนี้ 359 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 59.83 รองลงมาคือจาก หน่วยงานราชการ การจัดประชุม สัมมนา 161 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26.83 ประสบด้วยตนเองและคำบอกเล่าของผู้อื่น 155 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 25.83

2) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหมอกควันนั้นประชาชน 394 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 65.67 คิดว่าการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหมอกควันที่ผ่านมาเป็นสิ่งที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และ 206 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 34.33 คิดว่าการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหมอกควันที่ผ่านมาเป็นสิ่งที่ยากต่อการทำความเข้าใจ จากการที่มีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่คิดว่าข่าวสารที่

ได้รับนั้นยากต่อการทำความเข้าใจ แสดงให้เห็นว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบให้บุคคลทุกกลุ่มสามารถทำความเข้าใจกับสิ่งที่ทางรัฐต้องการจะสื่อให้ดีมากยิ่งขึ้น

3) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหมอกควันของประชาชนในจังหวัดลำปาง จากการสอบถามการพบว่ามีประชาชนเพียงร้อยละ 22.67 หรือ 136 คนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนที่ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นจำนวน 464 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 77.33 ซึ่งเป็นจำนวนที่แตกต่างกันมาก แสดงให้เห็นถึงการขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการร่วมแก้ไขปัญหาและเป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนขาดพื้นที่หรือช่องทางในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

นโยบายการจัดเตรียมหน่วยสาธารณสุขเพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นและให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพ 62 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 10.33 อาจเนื่องมาจากมีประชาชนได้รับการดูแลสุขภาพสาธารณสุขในจำนวนน้อย ซึ่งถือว่าไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับประชากรที่เจ็บป่วยจากปัญหาหมอกควันที่คิดเป็นร้อยละ 37.33 ดังแสดงให้เห็นไปแล้วในตารางที่ 5.9

นโยบายการฉีดพ่นน้ำในบริเวณที่มีหมอกควันหนาแน่น 115 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 19.17 ที่มีประชาชนทราบเป็นจำนวนน้อยเนื่องจากการฉีดพ่นน้ำนั้นทำในบริเวณที่มีหมอกควันหนาแน่นอีกทั้งส่วนใหญ่จะเป็นการฉีดพ่นน้ำในบริเวณตัวเมืองมากกว่ารอบนอกและต่างอำเภอ ดังแสดงในตารางที่ 5.11

ซึ่งจากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าทางจังหวัดลำปางยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาของจังหวัด คือ ประชาชนทราบการดำเนินงานของจังหวัดน้อยมากเมื่อเทียบประชาชนที่ไม่ทราบ โดยช่องว่างที่เกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่อไปในอนาคต และทำให้ปัญหานี้เป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5.11 แสดงทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่ตอนนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของ
จังหวัดลำปาง

ทัศนคติที่มีต่อนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง	ทราบ/มี		ไม่ทราบ/ไม่มี	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีนโยบายสำหรับการจัดการปัญหาหมอกควัน	400	66.67	200	33.33
2. นโยบายการประกาศห้ามเผาวัชพืช ขยะมูลฝอยทุกชนิด	363	60.5	237	39.5
3. นโยบายการจัดให้มีอาสาสมัครรณรงค์และช่วยเหลือในการ แก้ปัญหาหมอก ควันและไฟป่า	124	20.67	477	79.33
4. นโยบายการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจเพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอก- ควันและไฟป่า	124	20.67	477	79.33
5. นโยบายการจัดหน่วยประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น หน่วย- ประชาสัมพันธ์ เคลื่อนที่ สถานีวิทยุและวิทยุชุมชน การทำประภาศ การแจ้งเตือน	168	28	432	72
5.1 รูปแบบการรับข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหา หมอกควัน				
- ประสบด้วยตนเองและคำบอกเล่าของผู้อื่น	155	25.83	-	-
- สื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น	359	59.83	-	-
- หน่วยงานราชการ การจัดประชุม สัมมนา	161	26.83	-	-
5.2 การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหมอกควัน				
- ขาดต่อการทำความเข้าใจ	206	34.33	-	-
- สามารถเข้าใจได้ง่าย	394	65.67	-	-
5.3 การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา หมอกควัน	136	22.67	464	77.33
6. นโยบายการจัดเตรียมหน่วยสาธารณสุขเพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น และให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพ	62	10.33	538	89.67
7. นโยบายการฉีดพ่นน้ำในบริเวณที่มีหมอกควันหนาแน่น	115	19.17	485	80.83

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ผู้ตอบคำถามสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ตัวเลือกใน 1 ข้อ

นอกจากนี้ยังพบว่า มีประชาชนเห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของ
จังหวัดลำปาง 467 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 77.87 และไม่เห็นด้วย 133 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 22.13

ดังแสดงในตารางที่ 5.12 ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับประชาชนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยนั้น ได้แสดงไปแล้วในหัวข้อ 5.1

ตารางที่ 5.12 แสดงความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่เกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

เห็นด้วยกับนโยบาย		ไม่เห็นด้วยกับนโยบาย	
จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
239	39.87	80	13.33
228	38	53	8.8
467	77.87	133	22.13

ที่มา: จากการสำรวจ

ในการพิจารณาเกี่ยวกับเหตุผลที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยของประชาชนจังหวัดลำปางที่มีต่อนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันนั้น ได้ใช้การสอบถาม โดยมุ่งเน้นถึงเหตุผลที่ก่อให้เกิดความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของประชาชน โดยไม่ได้จำแนกนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันออกเป็นกลุ่มตามได้แสดงในตารางที่ 1.4 เนื่องจากผู้ทำการวิจัยเห็นว่าจำนวนของประชากรที่รับทราบรายละเอียดของนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันว่าประกอบไปด้วยนโยบายใดบ้างนั้นมีจำนวนไม่มาก จึงเป็นการยากที่จะสอบถามถึงความคิดเห็นของประชาชนว่าทำไมจึงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อนโยบายแยกย่อยนั้นๆ การสอบถามโดยการเน้นให้เห็นภาพรวมจะเป็นการได้ประโยชน์ต่อการศึกษาและได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำมากกว่า

เหตุผลที่ประชาชน 467 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 77.87 เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางคือ ประชาชนคิดว่าสถานการณ์หมอกควันโดยทั่วไปดีขึ้น 174 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 37.26 รองลงมาคือประชาชนมีความเชื่อมั่นว่านโยบายที่ใช้จะสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ 127 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 27.19 ประชาชนคิดว่าเป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุด 110 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 23.55 และนโยบายที่ใช้มีความเหมาะสม 54 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 11.56 ดังแสดงในตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 แสดงเหตุผลที่ประชาชนเห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหา หมอกควันของ
จังหวัดลำปาง

เหตุผลที่ประชาชนเห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุด	110	23.55
สถานการณ์ทั่วไปดีขึ้น	174	37.26
เชื่อมั่นว่านโยบายที่ใช้จะสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้	127	27.19
นโยบายที่ใช้มีความเหมาะสม	54	11.56

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ผู้ตอบคำถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 เหตุผลใน 1 ข้อ

เหตุผลที่ประชาชน 133 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 22.13 ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ ประชาชนคิดว่านโยบายที่ใช้นั้นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด 79 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 59.40 ประชาชนคิดว่านโยบายที่ใช้ยังไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น 47 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 35.34 ประชาชนคิดว่าสถานการณ์ทั่วไปคงตัวหรือแย่กว่าเดิม 21 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 15.79 เห็นว่านโยบายที่ใช้มีความไม่เหมาะสม 15 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 11.29 และเชื่อว่านโยบายที่ใช้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ 7 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 5.26 ดังแสดงในตารางที่ 5.14 สืบเนื่องจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นในระดับต่ำดังได้แสดงไปแล้วข้างต้น ทำให้ประชาชนขาดช่องทางในการแสดงความต้องการและความคิดเห็นของตนให้ทางจังหวัดทราบ อันนำมาซึ่งการขาดความเชื่อมั่น และทำให้ทราบว่าประชาชนมีข้อมูลบางอย่างที่ทางจังหวัดยังไม่ทราบหรือยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไข จึงเป็นที่มาของการไม่เชื่อว่านโยบายที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

ตารางที่ 5.14 แสดงเหตุผลที่ประชาชนไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของ
จังหวัดลำปาง

เหตุผลที่ประชาชนไม่เห็นด้วยกับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด	79	59.40
สถานการณ์ทั่วไปคงตัวหรือแย่กว่าเดิม	21	15.79
เชื่อว่านโยบายที่ใช้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้	7	5.26
นโยบายที่ใช้มีความไม่เหมาะสม	15	11.29
นโยบายที่ใช้ยังไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น	47	35.34

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ผู้ตอบคำถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 เหตุผลใน 1 ข้อ

5.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ได้นำเอาข้อมูลด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเผา และทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน รวมทั้งข้อมูลจากงานวิจัยเกี่ยวกับหมอกควัน ในการตั้งสมมติฐาน ดังแสดงในบทที่ 4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลอง Logit และวิเคราะห์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) กับตัวแปรอิสระทั้ง 57 ตัว ที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้

จากการวิเคราะห์แบบจำลองพบว่า ค่า Log likelihood function เท่ากับ -270.9245 ค่า Restricted log likelihood เท่ากับ -388.4680 ค่า Chi squared เท่ากับ 235.0871 ค่า Mc Fadden R^2 มีค่าเท่ากับ 0.3025823 โดยปกติแล้วค่า Mac Fadden R^2 ที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ประมาณ 0.2 ขึ้นไป และค่า Correct prediction มีค่าเท่ากับ 80.833% ซึ่งค่า Correct prediction ที่ได้รับการยอมรับจะอยู่ตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ดังได้แสดงผลการศึกษาในตารางที่ 5.15 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.15 ผลการวิเคราะห์โดยวิธีการของแบบจำลองโลจิท

Variables	Maximum Likelihood estimates			Marginal Effect		
	Coefficient	Standard Error	T-ratio	Coefficient	Standard Error	T-ratio
Constant	-2.48907459	1.09885754	-2.265	-.51632854	.23199782	-2.226
X ₁	-.21804185	.24232723	-.900	-.04533645	.05046180	-.898
X ₂	.41595439	.29552884	1.407	.08192639	.05494419	1.491
X ₃	-.14415203	.25038729	-.576	-.02976262	.05144604	-.579
X ₄	.63955440	.35629035	1.795*	.11861769	.05802393	2.044*
X ₅	.24477799	.27133153	.902	.05029106	.05522309	.911
X ₆	.88631360	.45440560	1.950*	.15491854	.06386980	2.426*
X ₇	-.21385190	.76017660	-.281	-.04247607	.14399751	-.295
X ₈	.64382221	.30048100	2.143**	.13543019	.06371308	2.126**
X ₉	.13925537	.30377095	.458	.02913097	.06404694	.455
X ₁₀	.08172820	.42366987	.193	.01671969	.08545157	.196
X ₁₁	.03654291	.29910394	.122	.00761483	.06259436	.122
X ₁₂	-.37441213	.26793444	-1.397	-.07667698	.05408170	-1.418
X ₁₃	-.35068683	.27648086	-1.268	-.07401023	.05921065	-1.250
X ₁₄	-.15258695	.27373033	-.557	-.03138127	.05572622	-.563
X ₁₅	.36225958	.41411527	.875	.07886645	.09405984	.838
X ₁₆	.04862801	.73649252	.066	.01018084	.15561783	.065
X ₁₇	.16252875	.38660504	.420	.03442714	.08356652	.412
X ₁₈	-.47039232	.24956012	-1.885*	-.09859032	.05268293	-1.871*
X ₁₉	-.06491139	.29319606	-.221	-.01335755	.05982914	-.223
X ₂₀	.47628430	.29811186	1.598	.10278636	.06649229	1.546
X ₂₁	-.21677216	.26761731	-.810	-.04544895	.05653735	-.804
X ₂₂	.05831053	.29296142	.199	.01203359	.06012855	.200
X ₂₃	.62724883	.28450752	2.205**	.12203345	.05133417	2.377**
X ₂₄	.26757602	.32732288	.817	.05723885	.07207801	.794
X ₂₅	.60769499	.28604586	2.124**	.13056132	.06309324	2.069**
X ₂₆	.04380543	.27130229	.161	.00910286	.05647391	.161

ตารางที่ 5.15(ต่อ)

Variables	Maximum Likelihood estimates			Marginal Effect		
	Coefficient	Standard Error	T-ratio	Coefficient	Standard Error	T-ratio
X ₂₇	1.06544328	.28175833	3.781***	.22759158	.06007526	3.788***
X ₂₈	.26146076	.31596841	.827	.05245344	.06123038	.857
X ₂₉	.26387395	.34698031	.760	.05292041	.06700105	.790
X ₃₀	.12916276	.31018276	.416	.02647230	.06273415	.422
X ₃₁	-.21892416	.42180059	-.519	-.04696842	.09329768	-.503
X ₃₂	-.57631212	.31775186	-1.814*	-.12720149	.07342248	-1.732*
X ₃₃	.02129468	.30824462	.069	.00440668	.06362843	.069
X ₃₄	1.73388888	.26113882	6.640***	.37838554	.05497616	6.883***
X ₃₅	-.38424750	.25359367	-1.515	-.08129093	.05436900	-1.495
X ₃₆	-.13816827	.26758272	-.516	-.02893660	.05651924	-.512
X ₃₇	.47775116	.71234595	.671	.08921272	.11782271	.757
X ₃₈	.25190875	.24526350	1.027	.05232967	.05092095	1.028
X ₃₉	-.44309707	.36895769	-1.201	-.08695633	.06799928	-1.279
X ₄₀	.32687509	.45424781	.720	.07031492	.10100021	.696
X ₄₁	.58803681	.44961959	1.308	.12954154	.10359926	1.250
X ₄₂	-1.65863755	.42095645	-3.940***	-.27810998	.05600354	-4.966***
X ₄₃	-.22490754	.41409401	-.543	-.04559340	.08185440	-.557
X ₄₄	.19282121	.47310570	.408	.04088800	.10245228	.399
X ₄₅	-1.06211627	.46497465	-2.284**	-.19001155	.07045606	-2.697**
X ₄₆	.36676172	.51447853	.713	.07943628	.11588602	.685
X ₄₇	.14235723	.39621341	.359	.02981369	.08373322	.356
X ₄₈	1.37656571	.38710415	3.556***	.29854559	.08411073	3.549***
X ₄₉	-.69279522	.39118338	-1.771*	-.13229291	.06807513	-1.943*
X ₅₀	.64044512	.39256617	1.631	.13869101	.08776156	1.580
X ₅₁	-.14343160	.40908746	-.351	-.02937738	.08271777	-.355
X ₅₂	.92424579	.42355236	2.182**	.20740092	.09942586	2.086**
X ₅₃	-.06707041	.35936750	-.187	-.01379486	.07329360	-.188
X ₅₄	.55607463	.30976174	1.795*	.11950743	.06851306	1.744*

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

Variables	Maximum Likelihood estimates			Marginal Effect		
	Coefficient	Standard Error	T-ratio	Coefficient	Standard Error	T-ratio
X ₅₅	.08831931	.33171485	.266	.01839804	.06937205	.265
X ₅₆	-.68482426	.29898400	-2.291**	-.14260497	.06194507	-2.302**
X ₅₇	.16604823	.30757409	.540	.03455253	.06423561	.538

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: *** แสดงระดับนัยสำคัญที่ 1%

** แสดงระดับนัยสำคัญที่ 5%

* แสดงระดับนัยสำคัญที่ 10%

ปัจจัยเชิงคุณภาพที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ได้แก่

ระดับการศึกษามัธยมตอนต้น (X₄) จะให้การยอมรับนโยบายมากกว่าระดับการศึกษาอื่น แสดงว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมตอนต้นจะให้การยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.86

ประชาชนที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาทต่อเดือน (X₆) จะให้การยอมรับนโยบายมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนนอกเหนือจากนี้ โดยมีแนวโน้มที่จะยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.49

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปางที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก กล่าวคือเมื่อปัจจัยเหล่านั้นเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การยอมรับนโยบายของประชาชนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยพบว่า

การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหมอกควันที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย (X₃₄) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้ามีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องหมอกควันแก่ประชาชนจังหวัดลำปางในรูปแบบที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.84

การที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่านโยบายการจัดการหมอกควันที่ทางจังหวัดลำปางได้ดำเนินการอยู่นั้นได้ผล (X₄₈) เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้ามีการให้ความเชื่อมั่นแก่ประชาชนว่านโยบายการแก้ปัญหาหมอกควันที่ทาง

จังหวัดลำปางได้ดำเนินการอยู่นั้นได้ผลแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.85

การที่ประชาชนทราบนโยบายการประกาศห้ามเผาวัชพืชและขยะมูลฝอยทุกชนิด (X_{27}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนทราบนโยบายการประกาศห้ามเผาวัชพืชและขยะมูลฝอยทุกชนิดเพิ่มขึ้นแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.76

การที่ประชาชนรู้สึกว่าการเผาป่า เผาขยะในช่วงที่มีการห้ามเผาเป็นสิ่งที่ผิด (X_{32}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนรู้สึกว่าการเผาป่า เผาขยะในช่วงที่มีการห้ามเผาเป็นสิ่งที่ผิดมากขึ้นแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.74

การที่ประชาชนทราบข่าวปัญหาหมอกควันจากการประสบด้วยตนเองและจากคำบอกเล่าของผู้อื่น (X_8) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนทราบข่าวปัญหาหมอกควันในรูปแบบนี้จะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.54

การที่ประชาชนทราบว่าทางจังหวัดได้มีนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้น (X_{22}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนทราบว่าทางจังหวัดได้มีนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้น จะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.06

การที่ประชาชนรักษาอาการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากปัญหาหมอกควันด้วยการซื้อยาทานเอง (X_{23}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนต้องรักษาอาการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากปัญหาหมอกควันด้วยการซื้อยาทานเองเพิ่มขึ้นแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.20

พฤติกรรมการเผาของบุคคลรอบข้าง (X_{34}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าบุคคลรอบข้างลดการเผาขยะเพิ่มขึ้น จะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.95

ปัจจัยที่เมื่อลดลงแล้วทำให้มีการยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้น ได้แก่

การที่ประชาชนได้รับผลกระทบด้านอื่นนอกเหนือจากทางสุขภาพ เช่น เกิดความยุ่งยากในชีวิตประจำวัน บุคคลรอบข้างได้รับความเดือดร้อน ส่งผลกระทบต่ออาชีพ และเพิ่มค่าใช้จ่าย

เป็นต้น (X_{42}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนได้รับผลกระทบด้านอื่นนอกเหนือจากทางสุขภาพลดลงแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.81

การที่ประชาชนมีอาการหายใจลำบากในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควัน (X_{18}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนมีอาการหายใจลำบากในช่วงที่เกิดปัญหาหมอกควันลดลงแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.86

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับการยอมรับนโยบาย กล่าวคือ เมื่อปัจจัยเหล่านี้เพิ่มขึ้นแล้วจะส่งผลให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายลดลง ได้แก่

การที่ประชาชนเชื่อว่าการหยุดเผาจะสามารถช่วยแก้ปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นได้ (X_{45}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนเชื่อว่าการหยุดเผาจะสามารถช่วยแก้ปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นได้เพิ่มขึ้นแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายลดลง ร้อยละ 19.0

การได้รับเงินชดเชยจากการงดเว้นไม่เผาแปลงเกษตร (X_{56}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนได้รับเงินชดเชยจากการงดเว้นไม่เผาแปลงเกษตรเพิ่มขึ้นแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายลดลงร้อยละ 14.26

การให้ความรู้เกี่ยวกับหมอกควัน (X_{49}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง ถ้าประชาชนได้รับการให้ความรู้เกี่ยวกับหมอกควันเพิ่มขึ้นแล้วจะทำให้ประชาชนให้การยอมรับนโยบายลดลง ร้อยละ 13.23

นโยบายการฉีดพ่นน้ำในบริเวณที่มีหมอกควันหนาแน่น (X_{32}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง เมื่อประชาชนรับทราบเพิ่มขึ้นแล้วทำให้เกิดการยอมรับนโยบายลดลงร้อยละ 12.72

5.5 ความต้องการของประชาชนที่มีต่อรัฐในการจัดการปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง

ในการศึกษาถึงความต้องการของประชาชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันของจังหวัดลำปาง แบ่งกลุ่มความต้องการของประชาชนเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

- 1) ความต้องการด้านกฎหมาย

ประชาชนมีความต้องการให้มีการกำหนดบทลงโทษให้นักและชัดเจน เพื่อให้ประชาชนจะได้รับทราบว่าการกำหนดห้ามสิ่งใดบ้าง และทำให้สามารถเอาความผิดกับผู้ละเมิดรวมทั้งทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย โดยมีประชาชนเสนอความคิดเห็นดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 31 หรือ 186 คน รองลงมาคือความต้องการให้มีการดำเนินการเอาผิดอย่างรวดเร็วร้อยละ 14 หรือ 84 คน

2) มีความต้องการให้มีการดูแลการเก็บขยะอย่างเป็นระบบ ได้แก่

(1) การเข้าไปเก็บเศษขยะตามบ้านเรือนอย่างทั่วถึง เป็นความต้องการของประชาชน 180 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 30 จากการสัมภาษณ์พบว่า บางเขตที่อยู่ในการดูแลของเทศบาล และเขตที่อยู่นอกเขตเทศบาลในบริเวณอำเภอเมืองมีการเก็บขยะจากเทศบาลไม่ทั่วถึง ไม่เคยมีการจัดเก็บขยะ หรือไม่มาจัดเก็บตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในบริเวณอำเภอเมืองจะประสบปัญหานี้เป็นจำนวนมาก

(2) การเก็บขยะจำพวกกิ่งไม้และเศษวัชพืชจากบ้านเรือน เนื่องจากเทศบาลไม่ยอมจัดเก็บขยะจำพวกกิ่งไม้ เศษหญ้า ใบไม้ เป็นต้น ทำให้ประชาชนไม่มีทางเลือกอื่นในการกำจัดจึงต้องใช้วิธีการเผา โดยเป็นความต้องการของประชาชน 144 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 24 การเก็บเศษวัชพืชพวกนี้มีความสำคัญต่อปัญหาหมอกควันในแง่ที่ว่าหากปล่อยขยะจำพวกนี้ทิ้งไว้ก็จะเกาะกระพบ้าน เมื่อกิ่งไม้ ใบไม้แห้งแล้วก็จะกลายเป็นเชื้อเพลิงชั้นดี ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้บ้าน จึงทำให้ต้องเกิดการกำจัดด้วยวิธีดังกล่าว

ดังนั้นจึงมีความต้องการให้มีการจัดระบบการจัดเก็บขยะให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อลดความจำเป็นในการเผาขยะมูลฝอย อันเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นในจังหวัดลำปาง

3) ต้องการให้เจ้าหน้าที่ให้ความสนใจการแก้ปัญหาอย่างจริงจังและมีการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่องจำนวน 126 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 21 เนื่องจากประชาชนมีความรู้สึกที่เจ้าหน้าที่ยังไม่สนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เพราะจากผลการเกิดไฟป่าที่ผ่านมามีการทำงานค่อนข้างล่าช้าและให้การดูแลไม่ทั่วถึง อีกทั้งในบริเวณบางพื้นที่ประชาชนไม่เคยพบเห็นเจ้าหน้าที่มาสอดส่องดูแล จึงอยากให้เกิดการปฏิบัติงานที่เอาจริงเอาจังมากกว่านี้

4) การเตรียมการรับมือปัญหาหมอกควันและไฟป่า

(1) ประชาชนมีความต้องการให้มีหน่วยงานสำรวจเคลื่อนที่ทำการสังเกตและสำรวจพฤติกรรมผู้ที่มีแนวโน้มจะฝ่าฝืนกฎหมายและประกาศราชการเกี่ยวกับการห้ามเผาใน

ช่วงเวลาที่เกิดปัญหาหมอกควัน โดยอาจจะมาจากการใช้อาสาสมัคร เช่น อสม. เครือข่ายเยาวชน เป็นต้น โดยมีจำนวน 114 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 19

(2) ประชาชนมีความต้องการให้มีการเตรียมการรับมือในการดับไฟป่าให้เร็วกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยมีจำนวนประชาชนที่เสนอความคิดเห็นนี้ 42 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 7

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved